

نخبة التواريخ في مواد التاريخ

تأليف

اسماعيل بن محمد تقی دبیر تفرشی

(۱۲۶۱-۱۳۲۲ق)

تصحیح

فاطمه بوجار

کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی

تهران - ۱۳۹۸

سرشناسه

دبیر تفرشی، اسماعیل، ۱۲۲۴-۱۲۸۳.ق.

عنوان و نام پدیدآور

:نخبه‌التواریخ / ادالتاریخ / مؤلف اسماعیل دبیر تفرشی؛ تصحیح فاطمه بوجار.

مشخصات نشر

:تهران: مجلس شورای اسلامی. کتابخانه، موزه و مرکز اسناد، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری

: ۲۳۲ ص.

شابک

: ۹۷۸-۶۰۰-۲۲۰-۳۰۷-۶

وضعیت فهرست نویسی

: فیا

موضوع

: اسلام -- تاریخ -- از آغاز تا ق. ۱۳

موضوع

: Islam -- History -- To ۱۹th century

موضوع

: شعر -- مجموعه‌ها

موضوع

: Poetry -- Collections

موضوع

: شعر -- تاریخ و نقد

موضوع

: Poetry -- History and criticism

موضوع

: سرگذشتنامه -- مجموعه‌ها

موضوع

: Biography -- Collections

شناسه افزوده

: بوجار، فاطمه، ۱۳۵۵-، مصحح

شناسه افزوده

: Boujar, , Fatemeh

شناسه افزوده

: ایران. مجلس شورای اسلامی. کتابخانه، موزه و مرکز اسناد

رده بندی کنگره

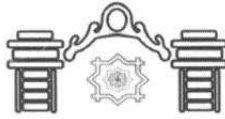
: BP۱۴

رده بندی دیویی

: ۹۱۲/۲۹۷

شماره کتابشناسی ملی

: ۵۷۵۴۵۶۸

کتابخانه موزه و مرکز اسناد
مجلس شورای اسلامی

نخبة التواريخ فى موادّ التاريخ

اسماعيل بن محمدتقى دبیر تفرشى

(۱۲۶۱-۱۳۲۲ ق)

تصحیح و تحقیق: فاطمه بوجار

شماره انتشار: ۴۷۳

مقاله فن: کاظم آلرضا امیری

پیشاپیش: ۱۳۹۸

شمارگان: ۵۰۰

بها: ۴۰۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۲۰-۳۰۷-۶

تمامی حقوق چاپ و نشر این اثر در انحصار کتابخانه موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی است.

انتشارات و توزیع:

خیابان مجاهدین اسلام، نبش کوچه آجانلو، ساختمان پلیس ۱۰+

طبقه سوم؛ تلفن: ۸-۳۳۵۴۸۱۴۷

نشانی سایت اینترنتی: www.Ical.ir

نشانی پست الکترونیکی: Pajooheshlib@yahoo.com

به نام صورت آرای معانی

فن و هنر ماده‌تاریخ‌سازی، مقوله‌ای است دیرپای در فرهنگ ایرانی و اسلامی که فارغ از نقش آن در بیان اتفاقات تاریخی و فرهنگی، جلوه‌ای از تکنیک‌ورزی و ذوق هنری شاعران و ادبای ایرانی است. زمانی این مقوله، رواج و اهمیت بسزایی در ساحت ادب و فرهنگ ایرانی، حتی تا دوره قاجار داشته و آثار ارزشمندی در این فن و هنر پدید آمده که هنوز بسیاری از آنها، مورد بررسی، احیا و انتشار قرار نگرفته است.

بیان وقایع تاریخی با ماده‌تاریخ، علاوه بر آن که بر وثاقت روایت و نقل آنها می‌افزاید، به قول دبیر تفرشی، مؤلف *نخبة‌التواریخ*، عبارات منظوم، زودتر نیز به خواطر نفوذ کرده و دیرتر محو می‌شود.

در دوره قاجار، شماری از رساله‌ها و آثار ارزشمند در ماده‌تاریخ‌سازی رقم خورده که *بدیع‌التواریخ* نعمت فسایی شیرازی (۱۲۷۱ - ۱۳۴۴ق) و همین *نخبة‌التواریخ* دبیر تفرشی (۱۲۶۱-۱۳۲۲ق) از جمله کتابهای ارزشمند پدید آمده در همین دوره است که اطلاعاتی موثق و نویافته تاریخی، ادبی، فرهنگی و... در آنها بیان می‌گذارند.

دبیر تفرشی که خود در دربار مظفری، کارگزار دیوانی بود، یکی از افراد شناخته‌شده در فن ماده‌تاریخ‌سازی در روزگار قاجار بوده است، چندان که اعتمه دالسّاطنه در کتاب *المآثر و الآثار*، از او نام برده و ماده‌تاریخ او را در تاریخ سفر ناصرالدین شاه به فرنگ نقل کرده است.

او در *نخبة‌التواریخ*، اصول و قواعد ماده‌تاریخ‌سازی را بیان کرده است که می‌تواند به عنوان آبشخوری معتبر و مهم برای پژوهش این فن و هنر در دوره قاجار باشد. همچنین او، اطلاعاتی را از رجال و وقایع تاریخی این دوره به دست می‌دهد که در منابع دیگر موجود نیست و باید در تحقیقات مربوط به تاریخ و فرهنگ دوره مذکور، مورد توجه قرار گیرد.

از دانشور و همکار گرامی، سرکار خانم فاطمه بوجار که این متن ارزشمند را به
زنجیره تحقیق و تصحیح پیوسته‌اند، سپاسگزاری می‌کنیم.

سیدعلی عماد

رئیس کتابخانه، موزه و مرکز اسناد

مجلس شورای اسلامی

www.ketab.ir